

СЪВРЕМЕННИ ТЕХНОЛОГИЧНИ СРЕДСТВА В ОБУЧЕНИЕТО ПО МУЗИКА

гл. ас. д-р Венцислав Петров

Великотърновски университет „Св. Св. Кирил и Методий“
Педагогически колеж – Плевен

MODERN TECHNOLOGICAL TOOLS IN MUSIC EDUCATION

Principal Asst. Dr. Ventsislav Petrov

University of Veliko Tarnovo „St. Sv. Cyril and Methodius“
Pedagogical College – Pleven

Резюме: Статията обръща внимание на използването на съвременните технологии в обучението по музика. Новите технологии, които изискват от учителя да мисли много по-задълбочено за това как учениците интерпретират обучението по музика чрез съвременните дигитални платформи.

Ключови думи: *съвременни технологии, дигитални платформи, музикално обучение.*

Abstract: The article draws attention to the use of modern technologies in music education. New technologies that require the teacher to think much more deeply about how students interpret music learning through modern digital platforms.

Key words: *modern technologies, digital platforms, music education.*

В днешния свят, в който така динамично се развиват технологиите става все по-трудно за учителите да бъдат на „ти“ с всички нови платформи, които ни предоставя глобалната мрежа. Прилагането на която и да е техника в практиката отнема ценно време и освен това може да се превърне в разочароващо изживяване за някои учители на принципа „проба-грешка“, докато открият най-правилния път за тях, по който да се справят. „Терминът технологично обучение е свързан с използването на различни методи на обучение, в които се използват и съвременните достижения на дигиталното настояще. От друга страна, технологичното обучение може да се дефинира като средство за технологично развитие на личността, което може да бъде образователно, възпитателно и развиващо“. (Бузов, 2022: 51) Важно е да се знае, че технологията не представлява заплаха за ролята на учителя по музика и когато се използва правилно, тя може да бъде ценен актив за всяка преподавателска практика.

Популяризирането на съвременните технологии в обществото е определяща характеристика на века, в който живеем сега, преобразуващ начина, по който хората работят, учат, общуват и прекарват свободното си време. Това е

от особена важност в областта на музиката, където присъстват технологиите. Те са се превърнали в необходимост, в създаването, производството, изразяването, разпространението, популяризирането и потреблението на музика, а музикалното образование не е изключение. То претърпява значителен растеж и цялостното надграждане на тенденцията на използване на съвременните технологии в класната стая. Технологията се развива бързо и нейното приложение в класната стая по музика не е напълно използвано. Въпреки че е възможно да не мислим за музикалното образование и технологиите като хибрид, те си взаимодействат и работят добре заедно по много начини. Независимо дали са начинаещи или напреднали в областта на музиката, учителите разбират ползите от използването на новите технологии в клас. Как се случва това и какви са ползите от технологиите?

Едно от предимствата на съвременните технологии е, че те спестяват един от най-необходимите ресурси имайки предвид и забързаното ежедневие, а именно – времето! Технологиизацията и напредъкът в тази област прави по-бързо и по-лесно за всеки учител да планира уроци, да оценява работата на учениците и да общува с тях. В допълнение към спестяването на време използването на технологии в класната стая предлага на учителите по музика няколко предимства:

- Мотивацията на учениците да учат се повишава. Използването на технологии в часовете по музика доставят удоволствие на учениците, защото те са от поколенията родени и растящи заобиколени от нови технологии.
- Напредъкът в съвременните технологии подобрява достъпността и способността на учениците да създават и анализират музика. Това означава, че учениците, които използват технологията в класната стая по музика, могат да я видят като просто още един инструмент.
- Използването на технологии в музикалните класни стаи позволява на учителите да диференцират или да направят ученето значимо за всички ученици.
- Технологията позволява на учениците да работят със собствено темпо.

Факт е, че „учениците очакват учебните среди да бъдат богати на дигитални технологии. Това очакване е основано най-вече на техните лични и развлекателни занимания по време на извънучилищната част от живота им... Днешното поколение деца и млади хора възприемат с нетърпение, лекота и ентузиазъм навлизането на новите технологии. По тази причина то често е наричано с термини като поколение Z, Internet поколение, нет поколение, дигитални по рождение (‘digital natives’) и т.н. Но дали наистина владеят дигиталните технологии свободно във всички сфери на живота си? Все по-голям брой преподаватели и изследователи смятат, че тези ученици владеят технологиите свободно в живота си извън училище, но значително по-малко в об-

разователния контекст“ (Лазарова, Лазаров, 2022: 12) Използването на нови технологии в музикалното образование ни позволява да направим оптимизация на средствата, формите и методите на преподаване. Въвеждането на нови информационни технологии в обучението по музика допринася за усъвършенстване на утвърдените форми и методи на обучение. Новите съвременни методи на обучение са предназначени да реализират идеите за личностно ориентирано и развиващо се образование, да повишат ефективността и качеството на образователния процес. Съвременните технологии имат положителен педагогически ефект върху възпитанието на музикалната култура на учениците, развитието на визуално-образното мислене, музикалните знания, умения и способности, а също така влияе положително върху развитието на творческия и интелектуалния потенциал на учениците.

Може би един от най-убедителните аргументи за използването на технологиите в музикалното образование идва от Graham Freeman, професор по музикология в Queen's University, University of Toronto, and Ryerson University. Той твърди:

„Едно от най-значимите предизвикателства при използването на онлайн технологията за подкрепа на музикалното образование е това на асинхронното обучение. Изучаването на музика е в много отношения чиракуване. Ние правим много повече от това просто да учим учениците на музика: ние ги наставяваме, напътстваме ги и измерваме напредъка им, като предоставяме репертоар, който едновременно ги насърчава и предизвиква. В традиционната класна стая и студио това винаги е било лична връзка, в която можем да предадем информация чрез нашите думи, нашите жестове, нашите изражения и нашите изпълнения.

Когато технологията замени или разшири това чиракуване, трябва да коригираме нашия педагогически подход. Как може ученикът да получи знанията, от които се нуждае, когато ние не сме в стаята, за да ги насочваме? Като учители понякога забравяме колко мълчалива информация предаваме на учениците чрез непринуден разговор и съвместно изследване, динамика, която не винаги е възможна в технологична екосистема, която насърчава асинхронното обучение.

Следователно новата технология изисква от мен да мисля много по-задълбочено за това как учениците ще интерпретират моята педагогика чрез дигиталната платформа. Вместо органично да следвам динамиката на урока по почти импровизационен начин, както бих могъл да направя лично, трябва да предвидя всички различни начини, по които моите ученици усвояват информация, как обработват и прилагат тази информация, както и въпросите и предизвикателствата могат да се сблъскат, докато учат. По същество технологиите ми помагат да стана по-добър учител, като опознавам своите ученици и техните нужди от обучение по-задълбочено от всякога.“ [<https://www.rcmusic.com/about-us/news/the-important-role-of-technology-in-music-educatio>]

Carey Worrod, мениджър по образователно и музикално съдържание на дигиталното обучение в Royal Conservatory of Music, се съгласява с Freeman и добавя, че докато технологията е добавена стойност към учебния опит на ученика, тя никога не може напълно да замени ролята на учителя. „Технологиите не могат да заменят учебния опит на лична динамика ученик-учител, която съществува в музикална класна стая“, казва той. „Способността за визуална и звукова оценка на ученик и незабавна обратна връзка не може да бъде подценена. Технологията обаче може да позволи на учителя да достигне и да подкрепи учениците, които може да се почувстват пренебрегнати, а при големи класове и натоварени графици това може лесно да се случи.

Технологията позволява на учителя да предостави допълнителни материали, които могат да помогнат в подкрепа на тези ученици. Някои от тези методи могат да бъдат под формата на онлайн конференции, видеоклипове с инструкции и възможността учениците да качват изпълнения и да получават обратна връзка. Има голям напредък в технологиите и учителите трябва да са наясно с това развитие, тъй като то може да подобри учебния опит за учениците от 21-ви век и да насърчи ангажираността.“ [<https://www.rcmusic.com/about-us/news/the-important-role-of-technology-in-music-education/>]

Изхождайки от факта за използването на съвременни технологии в музикалната класна стая, в таблицата по-долу се предлага общ преглед от съвременни технологии, които може да бъдат използвани. Този списък е съставен от Дънкан Макрил, старши преподавател по музикално образование от Университета на Съсекс.

Таблица 1.

Технология	Примери	Употребите включват
Електронни клавиатури	Преносими клавиатури	Избор от широк набор от инструментални звуци; използвайте акорд и/или ритмична подкрепа.
MP3 музикални файлове	iPhon или друг MP3 плейър	Възпроизвеждане на песни или бекграунд песни от физически MP3 плейър за подпомагане на пеенето, ритъма или работата на ансамбъла в целия клас.
	Онлайн/„облачни“ музикални библиотеки – YouTube, Spotify или Google Play	Или незабавен достъп (чрез интернет връзка) до музика от богата колекция.
Устройства за запис	Таблет, мобилен телефон, преносим цифров видео- и/или аудиорекордер	Аудио/видео запис и възпроизвеждане на работата на учениците

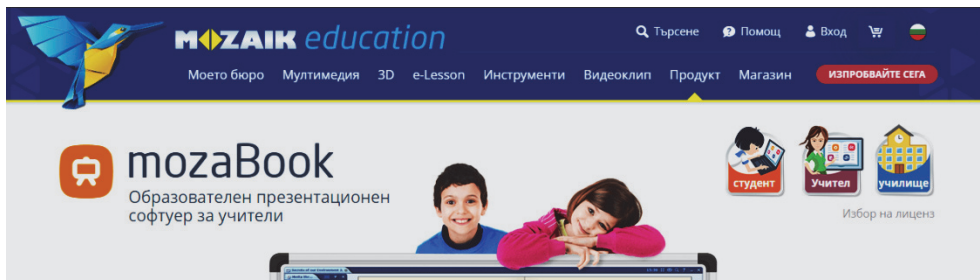
Преносим аудио запис	Преносими записващи устройства Tascam DR или Roland R	Извършване на стереозаписи на живо в класната стая или на други места
Видеозапис	Таблет, видеокамера, Zoom, мобилен телефон	Заснемане на видео на текущата работа или на финалните изпълнения с цел създаване на портфолио от работата на учениците; прожектиране на дъската; споделяне с учениците/родителите чрез училищната мрежа
Аудио запис	Audacity (безплатно), Wavelab	Записване на звуци, редактиране (включително височина) и добавяне на ефекти
Електронно портфолио	Училищна или уеб хоствана платформа за обучение, напр. 2Build a profile, Edmodo	Учениците създават и имат достъп до собственото си портфолио или до портфолиото на класа, включително аудио и/или видеозапис на работата си в областта на музиката през определен период от време; и ги споделят с родителите/настойниците си
Онлайн музикални видеоклипове и уроци „как да“	YouTube, Ultimate Guitar	да се обучавате сами, като използвате уроци „как да“ и имате достъп до огромна колекция от музикални видеоклипове онлайн, например за подпомагане на пеенето
За по-уверените в музиката или технологиите:		
Таблет или смартфон	Таблети, напр. iPad, Galaxy, Nexus, Xperia Повечето смартфони (iOS или Android); музикални приложения, напр. GarageBand, PocketBand, Nodebeat, Vebot, или виртуални инструменти и инструменти, като Alchemy synth, метроном, тунер за китара	Аранжиране на предварително създадени цикли за създаване на подложка; създаване на ритми или цикли чрез плъзгане и пускане; импровизиране върху прости цикли или ритми/акорди; използване на лесни за възпроизвеждане виртуални инструменти или инструменти като инструменти на учителя

Секвенсер, базиран на цикли	GarageBand, FL Studio, Acid, Music Maker	Прослушване и избор на готови цикли от пул (плъзгане и пускане) за създаване на композиция; възможност (в някои програми) за редактиране на цикли/инструменти и записване на нови песни
Софтуерни програми, базирани на облак	Soundation, O-Generator	Онлайн музикални програми, които учениците могат да използват както вкъщи, така и в училище, за да композират и създават собствена музика
Кодирани в реално време	Sonic Pi – софтуерен инструмент за Raspberry Pi, Mac OS, Windows или Linux	Просто музикално приложение за лесно създаване на цикли и композиции или за използване в компютърни уроци
За опитни потребители:		
Секвенсър	Cubase, Logic, Sonar, Studio One, Mixcraft	Създаване на MIDI или аудио подложки като инструмент на учителя за подпомагане на инструментална, ритъм или пееща работа в класната стая; използване на виртуални инструменти и ефекти за възпроизвеждане на звуци
Софтуер за партитура и нотирание	Sibelius, Finale, MuseScore	Изготвяне на партитури и части с възможност за тяхното възпроизвеждане

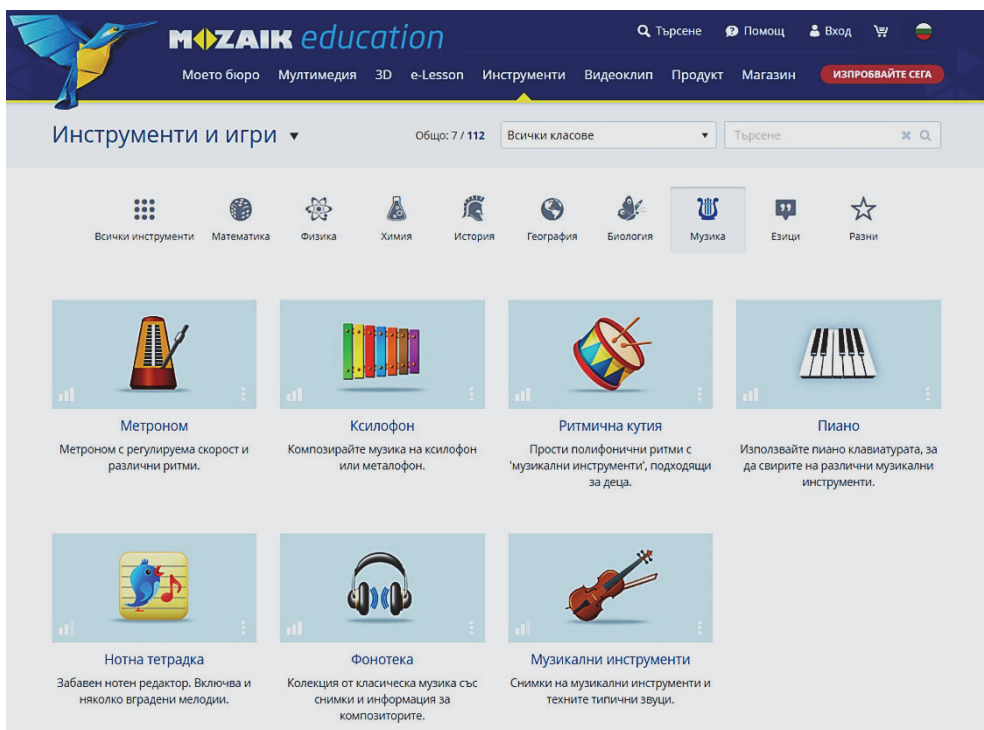
Teaching Primary Music (Daubney, 2017: 56-57).

Разбира се, че с този списък не се изчерпват технологичните възможности, които ни предлага съвременния свят имайки предвид и факта, че в областта на съвременните технологии развитието е динамично и постоянно се разработват нови платформи за образованието. Един такъв пример е образователният презентационен софтуер за учители MozaBook

Фигура 1. Начална страница на дигиталната платформа mozaBook

Фигура 2. Страница, която показва част от музикалните приложения в платформата

Платформата включва богат дигитален инструментариум от мултимедийни елементи, електронни уроци, илюстрации, анимации и др. Учителите могат да публикуват домашни на учениците онлайн, да споделят съдържание, да създават цифрови модули, да проследяват задания и да предоставят обратна връзка, както и множество опции за презентации. Музиката също намира своето място в тази онлайн платформа. По достъпен и интересен начин уче-

ниците могат да се запознаят с музикалните инструменти, които са представени в 3D видео клипове. Има богата колекция от класическа музика, която е обогатена със снимки и информация за даден композитор.

Това приложение е едно от най-новите разработки за образователен софтуер. Неговото развитие, обогатяване с информация и ресурси със сигурност ще се развива, а това може единствено да бъде от огромна полза в часовете по музика. Съвременните технологични средства в обучението по музика променят начина на обучение, разширяват и обогатяват дейностите, но „тук е водещ примерът на педагогическите специалисти в образованието, тяхното адекватно отношение и начинът им на приемане на новото и уменията им да управляват промяната“. (Кръстев, 2022: 280)

Литература:

1. Buzov, E. (2022), Kachestvoto na tehnologichnoto obuchenie po konstruirane, tehnologii I predpriemachestvo i ucheshtata se tehnologichna obshtnost. Sbornik s dokladi ot nauchno-prakticheska konferencia „Aktualni politiki I praktiki v obrazovaniето. Kachestvo na obuchenieto – proekcii I ochakvaniq”, Pleven
2. Krustev, A. (2022), Priobshtavashtata inteligentnost model za razvitie na socio-emocionalni kompetentnosti. Sbornik s dokladi ot nauchno-prakticheska konferencia „Aktualni politiki I praktiki v obrazovaniето. Kachestvo na obuchenieto – proekcii I ochakvaniq”, Pleven
3. Lazarova, S., Lazarov, L. (2022). Digitalni tehnologii v obuchenieto. Universitetsko izdatelstvo „Sv. Sv. Kiril I Metodii”, Veliko Tarnovo
4. Macrill, D. (2017), Teaching Primary Music
5. <https://www.rcmusic.com/about-us/news/the-important-role-of-technology-in-music-educatio> (posledno poseten na 14.10.2022)
6. <https://www.mozaweb.bg/bg/index.php> (posledno poseten na 14.10.2022)